

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Qvæstiones Morales Selectiores De Lege Interna Et Externa

discussæ, ac Resolutæ, & in duos Libros divisæ, In quibus, propositis casibus, prima quædam principia, ad plurimas alias Qvæstiones similes resolvendas perutilia, subinde examinantur

De Lege Externa

Beati, Gabriele

Augustæ Vindellicorum, 1729

VD18 80376800

17 An lex pœnalis obliget, effectum, extra territorium secuto.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39888

QVAESTIO XVII.

An lex pœnalis obliget, effectum prohibito extra territorium secuto.

C A S V S.

EPISCOPVS quidam, excommunicationem tulerat contra homicidas. Accidit autem, ut homo facinorosus, in finibus Diœcesis existens, inimicum suum extra Diœcesim existentem, sclopo occiderit, & alium adhuc in Diœcesi existentem, ense tam grauitur vulnerauerit, ut paucis post diebus, extra Diœcesim mortuus sit. Quæritur; an, & quot excommunicationes incurreret homo ille.

S V M M A R I V M.

- 2 Occidens extra Territorium existentem, incurrere videtur censuras.
- 3 Si ipse sit in Territorio.
- 4 Homicidium fuit inchoatum in Territorio.
- 5 Illas incurrit lethaliter vulnerando.
- 6 Et Monasterium exemptum ingrediendo.
- 7 Ratione homicidij, censuram non incurrat.
- 8 Non commisit delictum sub censura prohibita.
- 9 Sicut incurrisset, occidens in Ecclesia existentem.
- 10 Secus autem occidendo extra illam existentem.
- 11 Lethaliter vulnerans, censuram incurrat.
- 12 Ponit totum delictum in Territorio.
- 13 Tota malitia homicidij, consistit in vulneratione lethali.
- 14 Delictum, censetur commissum, ubi est terminus actionis.
- 15 Ad censuram sufficit delictum inchoatum, quando ipsa inchoatio principaliter prohibetur.
- 17 Cum Tritici extractio, prohibetur, prohibetur actus, qui sit in Territorio.

- 18 Lethaliter vulnerans, in eo Territorio committi potest.
- 19 Dummodo delictum sit in Territorio commissum, semper incurratur censura.
- 20 Sicut, quando imponitur propter delictum præteritum.
- 21 Fideles censuris Pontificijs, ubique ligantur.
- 22 Sola delicti inchoatio prohiberi potest.
- 23 Debitor, citari potest in Territorio, in quo debita contraxit.

R A T I O N E S D V B I T A N D I.

ALia difficultas circa modum obligandi legis pœnalis est; an obliget, quando effectus prohibitus, sequitur extra Territorium Legislatoris. Aliqui enim putant obligare, & consequenter Virum facinorosum excommunicationem contraxisse, inimicum suum, quamuis extra Diœcesim existentem, occidendo. *Armilla v. excomm. n. 3. Nauar. cap. 27. n. 6. Paludanus disp. 19. quest. 2. ar. 3. Manual. Pralat. quest. 3. art. 8. concl. 3. Syluest. v. excomm. 2. n. 15. Rodrigu. tom. 2. qu. 59. art. 1.*

Primò

3 Primò; Quia, quamvis eius inimicus, esset extra Dioccesim, ipse tamen erat in Dioccesi. Delictum autem ibi dicitur commissum, ubi est delinquens; cum enim sit eius actio, ab illo separari non potest. Cum ergo delinquens supponatur fuisse in Diocesi, in qua homicidium erat sub excommunicatione prohibitum, etiam delictum in eadem Diocesi censetur commissum, & consequenter excommunicationis pœna contracta.

4 Secundò; Quia, etiam si concederetur, homicidium non fuisse consummatum in Diocesi, certum est tamen, ibi saltem fuisse inchoatum. Hoc autem sufficit ad excommunicationis pœnam contrahendam; in *l. enim prima C. ubi de crimine agi oportet*: aperte decernitur; delinquentem, qui in vno loco delictum inchoavit, & in alio complevit, utriusque territorij Superiori subijci, & ab utroque posse puniri. Cum ergo Vir facinorosus, homicidium in Diocesi, ubi sub excommunicatione erat vetitum, saltem inchoaverit, censuram tali delicto impositam contraxit.

5 Tertiò; Quia, si in excommunicationem non incidisset, occidendo extra Dioccesim existentem; neque illam incurrisset lethaliter vulnerando existentem in Diocesi; cum enim supponatur, mortuus esse extra Dioccesim; sicut inimicus occisus; sequitur, utrumque delictum aequè esse inchoatum in Diocesi, & extra illam consummatum. Ergo, si propter primum delictum, excommunicationem non incurrit, neque illam incurrit propter secundum, quod tamen est contra communem sensum Doctorum.

Quartò; Quia, si Vir facinorosus excommunicationem non contraxisset occidendo extra Dioccesim existentem, quia delictum non consummavit in Diocesi, neque illam incurreret, qui contra statutum Episcopi sub excommunicatione prohibentis ingressum in Monasteria Monialium, Monasterium exemptum ingrederetur; Delictum enim consummaret in loco exempto. Similiter neque excommunicationem incurreret, qui contra statutum Episcopi sub excommunicatione prohibentis tritici extractionem extra Dioccesim, illud extraheret; Extractio enim, licet inchoetur in territorio, extra territorium tamen completur, ac consummatur. Consequens autem ab omnibus communiter negatur.

RESOLVTIO I.

Respondetur tamen primò; Virum facinorosum, ratione primi delicti, seu homicidij, excommunicationem non incurrisse. *Suar. disp. 5. sect. 4. num. 9. Filliuc. tract. 11. cap. 5. quest. 9. Reginald. lib. 9. num. 146. Vasq. tr. de excom. dis. 12. num. 21. Salas d. 14. sect. 7. num. 79. Azor. par. 1. lib. 5. cap. 25. quest. 4. Auila par. 2. cap. 3. disp. 2. dub. 5. & alij apud istos.*

Primò; Quia nemo incurrit censuram, nisi committat delictum sub censura prohibitum; Vir autem facinorosus, non commisit delictum in territorio sub excommunicatione prohibitum; Hoc enim, est homicidium, siue actus consummatus, & completus, & quidem cum effectu; nam cum versetur in materia odiosa, verba strictè accipienda sunt, ideoque cum effectu; Homicidium autem, non fuit

COR-

consummatum, & completum in territorio, sed extra, & in territorio fuit solum inchoatum.

9 Secundò; Quia qui existens extra Ecclesiam, iacit sagittam intra Ecclesiam, ibique hominem existentem occidit, incurrit censuram latam contra occidentes in Ecclesia. Ergo è contra, qui existens in Diocesi, iacit sagittam extra Diocesim, ibique hominem existentem occidit, non incurrit censuram latam contra homicidas; ideo enim in primo casu, incurritur censura, quia homicidium completur in Ecclesia, licet sit inchoatum extra Ecclesiam; sed etiam, in secundo casu, homicidium completur extra Diocesim, licet fuerit inchoatum in Diocesi. Ergo in secundo casu non incurritur censura.

10 Tertiò; Quia, qui existens in Ecclesia, iacit sagittam extra Ecclesiam, ibique hominem existentem occidit, non committit sacrilegium; è contra verò illud committit, si existens extra Ecclesiam iaciat sagittam intra Ecclesiam, ibique existentem occidat. Ergo eodem modo, qui existens in territorio iacit sagittam, vel tormentum igneum explodit, & occidit existentem extra territorium, non incurrit excommunicationem in illa Diocesi contra homicidas latam; è contra verò illam incurrit, si sit subditus, & extra territorium existens, tormentum igneum explodens, existentem in territorio occidat; non minus enim ad incurrendam censuram requiritur actus externus consummatus, & completus, quam ad sacrilegium committendum.

11 RESOLVTIO II.

Respondetur secundò; Virum facinorosum, ratione secundi delicti, excom-
R. P. Beati Lib. II.

municationem contra Homicidas latam incurrisse. *Suar. disp. 5. sect. 4. num. 10. Fil-
lius. tract. 11. cap. 5. num. 151. Salas de legib.
disp. 14. s. 5. num. 73. Bonac. d. 1. de cens.
qu. 1. pun. 11. num. 12. Auila par. 2. cap. 3.
disp. 2. dub. 5. & alij communiter.*

Primò; Quia, quamuis lethaliter Vulneratus, supponatur mortuus extra Diocesim, accepit tamen vulnus lethale in Diocesi. Vulnus autem lethale censetur mortaliter homicidium, & delictum consummatum, quo ad actionem externam, licet non quo ad vltimum effectum; nulla enim alia actio externa requiritur ad homicidium, sed solum est expectandum, vt sequatur effectus, quem per accidens est, sequi potius in vno territorio quam in alio. Cum ergo delictum supponatur completum, ac consummatum in territorio, sequitur quod delinquens, pœnam excommunicationis incurrit. Non prius tamen, quam sequuta fuerit mors Vulnerati; quia homicidium, cum intelligendum sit cum effectu, essentialiter, præter vulnerationem lethalem, dicit etiam mortem sequutam; Vnde; si mors aut naturaliter, aut etiam supernaturaliter fuisset impedita, Delinquens excommunicationem non incurrit.

Secundò; Quia tota malitia homicidij consistit in vulneratione lethali. Cum ergo Delinquens, lethaliter vulnerauerit existentem in territorio, totam malitiam homicidij posuit in territorio, ideoque excommunicationem homicidis impostam meritò incurrit; hæc enim, est imposta propter malitiam homicidij, siue propter homicidium, quatenus est delictum; est autem delictum formaliter solum per lethalem vulnerationem.

O

OB-

OBIECTIONVM SOLVTIO.

- 14 **A**D rationes autem in contrarium respondetur. Ad primam; negatur, delictum censeri semper commissum in loco, vbi est Delinquens; Licet enim delictum; quando est actio aliqua immanens; (vt si Clericus se ipsum percuteret;) sit in eodem loco, in quo est Delinquens, quia in ipso Delinquente recipitur; quando tamen est actio transiens, cum recipiatur, non in ipso Delinquente, sed in termino ipsius actionis, consequenter, est, non vbi est Delinquens, sed vbi est terminus actionis, & delicti.
- 15 Ad secundam; Negatur, ad excommunicationem contrahendam sufficere delictum inchoatum. Quando enim sub censura, simpliciter prohibetur delictum; censetur prohiberi non delictum inchoatum, sed consummatum, cum verba strictè, & cum effectu sint intelligenda, eo quod versetur in materia odiosa. Quamuis autem delicta, iure Ciuili vetita, subiiciantur, & Superiori loci, in quo delictum est inchoatum, & illius, in quo est consummatum, quia ius Ciuile ita decreuit; hinc tamen arguere non licet; quod idem accidat etiam in delictis ab Ecclesia vetitis sub censura; Ecclesia enim nullibi hoc statuit; Vnde attendendum est territorium, vbi delictum sub censura prohibuitur consummatum, quia ibi solum incurritur pœna statuta.
- 16 Ad tertiam respondetur; Esse euidenter disparitatem, vbi enim vulnus lethale infligitur, ibi committitur tota malitia homicidij, vbi autem sclopus exploditur, sicut non ponitur vulneratio lethalis, ita non ponitur tota malitia homicidij. Sic

qui Virginem extra territorium violenter trahit, ibique deinde eam cognoscit, illum trahendo extra territorium, non ponit in territorio totam malitiam stupri; imo, si eam extra territorium non cognosceret, neque stuprum committeret; Vnde, si excommunicatio esset imposita stupro, trahens Virginem extra territorium, illum non incurreret, quia trahendo præcisè, stuprum non commisisset. At qui in territorio vulnus lethale infligit, in territorio homicidium committit, quia in territorio totam eius malitiam posuit.

Ad quartam respondetur; Cum sub excommunicatione prohibetur ingressus in Monasteria Monialium; extractio tritici extra territorium; & similes actiones, quæ physicè complentur, ac terminantur extra territorium Prohibentis; censeri prohibuitur, non actum consummatum, sed illum actum, qui vltimo fit in territorio; Episcopus enim, cum prohibere non possit nisi delicta, quæ intra territorium committuntur, eo ipso quod prohibet actum, qui compleri physicè non potest nisi extra territorium, censetur illum prohibere solum, quantum fieri potest in territorio; sic enim limites suæ potestatis non excedit, & aliunde delictum sic prohibuitur, habere videtur malitiam sufficientem ad talem prohibitionem, & censuram contrahendam: Adde, quod delictum dici etiam potest moraliter consummatum in territorio, quia illa actio consummatum, vel in ipso termino territorij, vel immediatè post illum.

COROLLARIA.

Colligitur ex dictis primò; ex hoc etiam inferri, quod vulneratio lethalis contineat totam malitiam homicidij, quia lethaliter aliquem Vulnerans, conueniri potest

potest in eo territorio, in quo illum vulneravit, & in illo puniri, non vero in eo, in quo vulneratus, est mortuus; In hoc enim, est positus solus effectus vulnerationis lethalis, qui nullam includit in suo conceptu malitiam, aut delictum, sed illam supponit totam iam positam, per lethalem vulnerationem.

19 Secundò; Dummodo delictum in territorio committatur, semper incurri censuram tali delicto impositam, siue deinde Delinquens sit in territorio, in quo delictum commisit, siue sit extra; Ad censuram enim incurrendam non requiritur, quod Persona delinquens sit in territorio, in quo deliquit, sed satis est, si ipsum delictum in territorio ponatur, ac consummetur. Hinc excommunicationem incurrit Clericus, qui ad Synodum à suo Episcopo, per statutum generale, sub pœna excommunicationis vocatus, illi, tempore debito, non assistit; & Beneficiarius, vel Canonicus, qui simili statuto, vocatus ad residendum, non residet; quia censetur delictum omissionis assistentiæ Synodo, vel residentiæ, committere in territorio Episcopi statuentis; ibi enim delictum committi censetur, vbi actus præceptus erat ponendus, *l. Qui non facit, ff. De reg. iuris.* Cum ergo assistentia, & residentia ponendæ essent in territorio Episcopi statuentis, sequitur, delictum in eodem territorio censeri commissum, ideoque pœnæ impositæ esse subiectum: Hæc autem generalia statutorum, siue præceptorum, ferri consueverunt non solum à Superioribus Ecclesiasticis, sed etiam à Laicis; vt quando omnibus Subditis sub pœna confiscationis omnium bonorum præcipitur, vt in-

tra certum tempus se præsentent in Aula; quod præceptum, quando fit propter bonum commune, & ex iusta causâ, non est cur validum non sit, & non liget.

Tertiò; Incurri censuram, quando lata 20 est propter delictum præteritum, patratum eo tempore, quo delinquens erat subditus Superioris, qui tulit censuram; quamvis delinquens extra territorium existat; Immo etiam si illius Superioris desinat esse subditus. Si enim Episcopus sub excommunicatione præcipiat, vt, qui tale furtum commisit, intra mensem restituat, & Titius furtum illud commisit; si hic intra mensem non restituat, quamvis ante finem mensis mutet domicilium, adhuc non restituendo, excommunicatione ligabitur, quia, quamvis per mutationem domicilij desinat esse simpliciter subditus Episcopi præcipientis ratione domicilij; remanet tamen adhuc illi subditus secundum quid, ratione delicti in eius territorio commissi; ideoque ibi conueniri potest, & consequenter etiam excommunicari, nisi restituat, ex *c. fin. de foro compet. Suarez. disp. 3. sect. 5. num. 5.*

Quarto; Quemlibet Fidelem, vbi cum- 21 que existat, ligari censuris à Summo Pontifice generaliter, & non pro aliquo tantum loco latis; quia Fidelis vbi cumque delinquat, dicitur delinquere in territorio Summi Pontificis; Summus enim Pontifex territorium particulare non habet, sed eius territorium, est totus mundus, *Coninch. disp. 13. d. 7. num. 49.*

Quinto; Possè Episcopum sub excom- 22 municatione prohibere, non solum delictum, quod consummatur in proprio ter-

torio, sed etiam, quod in proprio territorio solum inchoatur, & perficitur in alieno; Sicut enim principaliter prohibere potest delictum consummatum, ita principaliter prohibere potest inchoationem delicti; immo etiam eius attentationem. Atque ita de facto contingit, cum prohibetur accessus ad monasteria Monialium in ordine ad colloquendum cum ipsis, vel mandatum de homicidio, &c. in quibus casibus Episcopus, non solum punire potest delictum pœnâ excommunicationis, sed etiam reum citare, conuenire, ac pœna iudiciali punire, quamuis in alieno territorio existat; ratione enim delicti, est eius subditus actualis. *Auila par. 2. c. 3. disp. 4. d. 2. concl. 2.*

23 Sexto; Possè aliquem, qui in sua Diocesi, vel territorio, debita reliquit, quam-

uis existat in aliena Diocesi, citari ad ea soluenda; immo etiam excommunicari, si non soluat; Quia, ratione debiti, est actualiter Subditus illius territorij, & debitum non soluendo, censetur delictum committere in ipso territorio; ibi enim censetur committi delictum, vbi quis illud vitare tenebatur, *l. Qui non facit, ff. De reg. iuris, c. 1. de usuris in 6.* Similiter potest quis, quamuis existens in aliena Diocesi, in propria citari, ratione contractus ibi celebrati, quia ratione contractus est subditus illius Diocesis; Vnde in eo solum casu videtur Delinquens puniri non posse, quando non solum ipse, sed etiam res, circa quam deliquit, & delictum ipsum sunt totaliter extraterritorium; tunc enim solum videtur habere locum, *cap. Vi animarum, de constitutionibus in 6. Auila loc. cit. concl. 6.*

QVAESTIO XVIII.

*An Lex pœnalis obliget ad pœnam ante
Iudicis sententiam.*

CASVS.

TITIVS ad Episcopatum Cantuariensem electus, distulit consecrationem ad annum; *In Tridentino autem sess. 23. 2. reform.* habetur; quod, si Episcopus consecrationem intra tres menses non susceperit, ad fructuum perceptorum restitutionem teneatur; si verò intra totidem menses postea id facere neglexerit, Ecclesia ipso iure sit priuatus. Quæritur; Vtrum Ecclesiam deserere teneatur,

SVMMARIVM.

- 2 Episcopus tempore à Tridentino prefixo non consecratus videtur teneri Ecclesiam deserere.
- 3 Sicut, si esset excommunicatus teneretur à Fidelium communionem abstinere.

- 4 Priuatio Ecclesie, videtur pœna conditionalis.
- 5 Sicut priuatio fructuum.
- 6 Princeps obligare potest ad pœnam statim incurrendam.

7 Pœna,